

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора Одеського державного
аграрного університету,
голова приймальної комісії

проф.

Михайло БРОШКОВ

« 24 »

березня

2025р.

ПРОГРАМА

ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
(на базі повної загальної середньої освіти або ОКР молодшого спеціаліста /ОР фахового
молодшого бакалавра/ ОР молодшого бакалавра, за спорідненими/неспорідненими
спеціальностями)

Програма фахового вступного випробування з української мови для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на базі середньої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, розроблена:

(підпис)

ст. викладач Антоніна КРИЦЬКА

Кафедра суспільно-гуманітарних наук
від «21» квітня 2025 року, протокол № 10

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	4
I.	БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ	
	1.1 Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступників з української мови.....	4
	1.2 Зміст дисципліни	
	1.2.1. Перелік розділів і тем з української мови.....	5
II.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	10
III.	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11

ВСТУП

Програму вступних випробувань з української мови для вступників до Одеського державного аграрного університету, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти, розроблено відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови (далі програма ЗНО), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 222 (зі змінами), пункту 3 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), та з метою підготовки до організованого проведення у 2025 році національного мультипредметного тесту (далі - НМТ) з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів та програм для профільного навчання учнів 10-11 класів (рівень стандарту, Міністерства освіти і науки України № 1021 від 28.10.2010 р.).

Матеріал програми «Українська мова» розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Будова слова», «Орфографія», «Розвиток мовлення».

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Абітурієнти повинні:

- **знати** зміст мовних понять і термінів;
- **розпізнавати** мовні явища й закономірності;
- **групувати** і класифікувати вивчені мовні явища;
- **визначати** істотні ознаки мовних явищ;
- **розуміти** значення й особливості функціонування мовних одиниць;
- **установлювати** причинно-наслідкові зв'язки мовних явищ;
- **застосовувати** знання з фонетики, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та лінгвістики тексту в практичних ситуаціях;
- **розуміти** фактичний зміст, причинно-наслідкові зв'язки, тему, основну думку та виражально-зображувальні засоби прочитаного тексту;
- **оцінювати** мовлення, дотримуючись основних орфоепічних, лексичних, морфологічних, синтаксичних норм української мови;
- **оцінювати** письмові висловлювання щодо мовного оформлення ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань;
- **відрізняти** випадки правильного використання мовних засобів від помилкових;
- **створювати** власні висловлення, чітко формулюючи тезу, наводячи переконливі аргументи, використовуючи доречні приклади, логічно й послідовно викладаючи думки та формулюючи відповідні висновки;

- **використовувати** різноманітні виражальні засоби, граматичні конструкції, лексичне і фразеологічне багатство української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування;
- **оформлювати** письмове мовлення відповідно до орфографічних, граматичних і пунктуаційних норм української мови.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу
1 Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови
2.Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова

4. Морфологія 4.1. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й не-істоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно і под.)
4.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідмін. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

	Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис. сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків
5. Синтаксис 5.1.Словосполучення.	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю: другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних

	слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)
5.2.1.Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.
5.2.2.Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот
5.2.3.Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні
5.2.5.Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.
5.2.5.1. Складносурядне: речення	Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення: його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова, як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.
5.2.5.3.Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні

5.2.5.4.Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.
5.3.Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.
7.Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності. Адресант і адресат мовлення. Монологічне й діалогічне мовлення. Усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги, до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки, тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З української мови

Тестові завдання поділені на два типи:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді 1-19. До кожного із завдань пропонується 4 варіанти відповідей, серед яких тільки один правильний. За завдання зараховується бал, якщо абітурієнт обрав та позначив правильну відповідь. За кожне з таких завдань нараховується по 1 балу. Всього за завдання такого типу можна отримати 19 балів.

2. Завдання на встановлення відповідностей 20-25. До кожного завдання у двох колонках подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Під час виконання завдання необхідно встановити відповідність інформації, що позначена цифрами і буквами (утворити логічні пари). За кожну пару по 1 балу. Всього за завдання такого типу можна отримати 24 бали.

Загальна кількість тестових завдань складає 25. Максимальна кількість балів, яку може набрати абітурієнт, правильно виконавши всі завдання тесту з української мови – 200.

Кількість балів	Національна шкала
180-200	відмінно
158-179	добре
100-157	задовільно
0-99	незадовільно

З української мови як іноземної

Завдання тестів поділені на 2 рівні.

1. На розуміння тексту 1-15. До кожного завдання подано 3 варіанти відповідей. Абитурієнт має прочитати текст та позначити правильну відповідь на поставлене питання. Кожне завдання такого типу оцінюється в 1 бал. Всього можна набрати 15 балів.
2. Лексико-граматичні вправи 16-20. В кожному завданні представлений невеликий текст з 4-х речень, в якому треба поставити правильні форми слів. За кожную правильно записану форму нараховується 1 бал. Всього за завдання такого типу можна отримати 20 балів.

Загальна кількість тестових завдань складає 20. Максимальна кількість балів, яку може набрати абитурієнт, правильно виконавши всі завдання тесту з української мови – 200.

Кількість балів	Національна шкала
180-200	відмінно
158-179	добре
100-157	задовільно
0-99	незадовільно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. М. Українська мова і література: Довідник. Завдання в тестовій формі: І ч. / О.М. Авраменко, М.Б. Блажко. – 5-те видання; змінене й доповнене. – К.: Грамота, 2015. 560 с.
2. Кіраль С. С., Єременко О.В., Чухліб Т. М. «Як парость виноградної лози ...»: Посібник з української мови і літератури для вступників до вищих навчальних закладів. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2002. – 139 с.
3. Кіраль С.С., Єременко О.В., Чухліб Т.М. Українська мова та література: Посібник для абитурієнтів. К.: Видавництво Держкомстату України, 2001. – 75с.
4. Олійник О. Б., Шинкарук В. Д., Гребницький Г. М. Граматика української мови. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 544 с.
5. Пентиліук М. І., Іващенко О. В. Українська мова: Підручник-комплекс / М. І. Пентиліук, О. В. Іващенко. – К.: Ленвіт, 2001. – 352 с.
6. Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бензенко, Н. Я. Грис та ін – К. Вища шк., 2003. 430 с.
7. Пономарів О. Д. Сучасна українська мова: Підручник. – К.: Либідь, 2001. – 400 с.
8. Слинко І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. – К.: В. шк., 1994, – С. 279-285.

9. Семенюк Г. Ф., Ткачук М. П., Ковальчук О. Г. Українська література: Підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Освіта, 2006. – 512 с.
10. Степанишин Б. І. Українська література: Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Арт-освіта, – 2001. – 336 с.
11. Українська мова. Зовнішнє оцінювання: Навчальний посібник з підготовки до зовнішнього оцінювання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: УЦОЯО, 2007. – 52 с.
12. Українська мова: Енциклопедія / редкол.: Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О., Зяблук М. П. та ін. – [2-ге вид.]. – К. : Вид-во «Укр. енцикл-я» ім. М. П. Бажана, – 2004. – 824 с.
13. Український правопис: / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. – К.: Наук. думка, 2012. – 288 с.
14. Хропко П. П. Українська література: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Школяр, – 2005. – 528 с.
15. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2005. – 208 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека Літера. – Режим доступу – <http://ukrlitera.ru/>
2. Бібліотека української літератури. Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. Електронна бібліотека української літератури. – Режим доступу : <http://www.utoronto.ca/elul/>
4. Ізборник. Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. – Режим доступу : <http://itopys.org.ua/>
5. Поетика: Бібліотека української поезії. – Режим доступу: <http://poetyka.uazone.net/>
6. Українська шара. – ЛІТЕРА-Електронна бібліотека. – Режим доступу: <http://litera-ua.livejournal.com/>
7. Український центр: освітньо-інформаційний ресурс. Режим доступу – <http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>

Голова предметної
екзаменаційної комісії _____ ст. викладач Антоніна КРИЦЬКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
Ректор _____ проф. Михайло БРОШКОВ
_____ 2025 р.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Тестові завдання поділені на два типи:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді 1-19. До кожного із завдань пропонується 4 варіанти відповідей, серед яких тільки один правильний. За завдання зараховується бал, якщо абітурієнт обрав та позначив правильну відповідь. За кожне з таких завдань нараховується по 8 балів. Всього за завдання такого типу можна отримати 152 бали.

2. Завдання на встановлення відповідностей 20-25. До кожного завдання у двох колонках подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Під час виконання завдання необхідно встановити відповідність інформації, що позначена цифрами і буквами (утворити логічні пари). За кожну пару по 2 бали. Всього за завдання такого типу можна отримати 48 балів.

Загальна кількість тестових завдань складає 25. Максимальна кількість балів, яку може набрати абітурієнт, правильно виконавши всі завдання тесту з української мови – 200.

Кількість балів	Національна шкала
180-200	відмінно
158-179	добре
100-157	задовільно
0-99	незадовільно

Голова предметної
екзаменаційної комісії _____ ст. викладач Антоніна КРИЦЬКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
Ректор _____ проф. Михайло БРОШКОВ
_____ 2025 р.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ**

Завдання тестів поділені на 2 рівні.

1. На розуміння тексту 1-15. До кожного завдання подано 3 варіанти відповідей. Абітурієнт має прочитати текст та позначити правильну відповідь на поставлене питання. Кожне завдання такого типу оцінюється в 10 балів. Всього можна набрати 150 балів.
2. Лексико-граматичні вправи 16-20. В кожному завданні представлений невеликий текст з 4-х речень, в якому треба поставити правильні форми слів. За кожною правильно записаною формою нараховується 10 балів. Всього за завдання такого типу можна отримати 50 балів.

Загальна кількість тестових завдань складає 20. Максимальна кількість балів, яку може набрати абітурієнт, правильно виконавши всі завдання тесту з української мови – 200.

Кількість балів	Національна шкала
180-200	відмінно
158-179	добре
100-157	задовільно
0-99	незадовільно

Голова предметної
екзаменаційної комісії _____ ст. викладач Антоніна КРИЦЬКА